

NOVICE

kmetijskih, obertnijskih in narodskih reči.

Odgovorni vrednik **Dr. Janez Bleiweis.**

Tečaj X.

V sredo 1. junia (ranoletna) 1852.

List 44.

Od kdaj pregovor:

„Ga v žakelj dene“ *).

V slavnem Beču, na cesarskem dvoru
Zrase pomladanska krasna roža,
Krasna roža, mlada Bojoslava,
Ki je bila vsih lepota.
Vitezi, junaki po Evropi,
Žlahtniki izhoda in zahoda
So pri caru Maksu jo snubili.
Ali vsacemu odreče ona,
Vsacemu odreče svitli cesar;
Samo dvéma vitezoma mogla
Prošnje ni odreči Bojoslava,
Samo dvéma mogel vitezoma
Prošnje ni odreči svitli cesar. —
Ravbar, sin slovenskega naroda,
Ino španjski vitez gostolasec,
Dika vitezov, junakov krona,
Prosita oba za njeno roko.
Car bi dal jo obéma vitezoma,
Ker oba sta mu enako ljuba
In enaka hrabra v sili boja;
Al obéma dati je ne more.
Zdi junakov svojih se mu škoda,
Da za deklico bi se končala,
Toraj pošlje svojega oproda
Po svetovavca Modroslava,
Poroči mu priti brez odloga.
Pride Modroslav in cesar jame:
»Dva junaka, dva prijetla moja,
Snubita pri meni Bojoslavo,
Dal bi jo obéma vitezoma,
Ker oba sta mi enako ljuba
In enako hrabra v hrupu boja,
Al obéma dati je nemorem,
Zdi junakov taci se mi škoda,
Da za deklico bi se končala,
Se razperla ljubosuma vroča.
Pa zaverne Modroslav cesarju:
»Svitli cesar, vsih vladarjev krona!
Moj svet je tak in moja misel,
Da, ko jutro dan zasije zora,
V čudni boj junaka oba povabiš,
Daš namesti smertnega orožja
V hrabre desne jima dolge žaklje,
In naznaniš, da je tvoja volja,
Dati njemu mlado Bojoslavo,
V žakelj ki zmaši borivca svoga
In nad glavo žakelj mu zaveže.
S taci bojem bosta oba dovoljna,
Ker oba sta tacega poguma,
Da se čudi jima cela vojska.« —
Pa pokliče car junaka k sebi,
Reče jima, da je njega volja,
Dati njemu mlado Bojoslavo,
V žakelj ki zmaši borivca svoga
In nad glavo žakelj mu zaveže.
Z bojem taci malo le dovoljna,
Ker oba sta verla korenjaka
Ideta iz carskega poslopja.
In še preden solnce gré za goro

In se vleže tihi mrak na polja,
Le raznese po širocem mestu,
Kako dva junaka jutro zgodaj
Bila bosta se za Bojoslavo. —
(Konec sledi.)

Dobrota laške detelje poterjena.

Kar so letos Novice pod br. 35. od laške detelje (Inkarnatklee *) povedovale, je tudi za naše Primorje vse gola resnica; le samo to je žalostno, da v šestih letih, kar jo jez, kolikor mi je znano, v našim primorju sam gojim, niso nič kakor samo trije kmetje mene lani za seme poprosili: tudi per nas je tedaj stara navada železna srajca, in derži si vnuk za velik greh to sejati, kar ded (stari oče) ni sejal. Zdaj pa, ker praseta in goveda klaje nemajo, in sena za nobeden denar se ne dobi, se naši kmetje bolj skerbno na moje rudeče sternaša ozirajo, od katerih ste dve njivi danes pod koso šle. Jedan štirjaški sežinj mi je dal 25 funtov sirove detelje; 5 funtov na sežnji manj kakor lani — škoda, katero ste dve merzlini zgodnja od 16. do 23. lanjskiga novembra (+ 1 $\frac{1}{8}$ R.^o), pozna od 16. do 20. letašnjiga aprila (+ 2 $\frac{1}{4}$ R.^o srednje vročine), in sedajšnja suša uzrokovala. Per vsi ti nesreči ostane vendar veliki prid, kteriga marljivim kmetovavcam za hitrejši razširjenje leté mesnate detelje veselo naznanujem. Kar pa je je danas pod koso ostalo, bo jutri dober gnoj za turkinjo v zemljo podkopano.

Iz Primorja v Kastvi na 25. maja 1852.

Andrej Marotti.

Vodila k sreči in blagostanju, za mestjane in kmetovarce.

(Dalje.)

14. Vsaka znajdba, ki kaj dobička obeta, vsaki nasvèt za poboljšanje gospodarskih reči zasluži, da ga saj poskusimo. Bog je dal človeku um, da zmiraj kaj boljiga noviga znajde; tako je v vsih vednostih, v vsacim rokodelstvu, v vsacim obertništvu, pa tudi v kmetijstvu. Po novih znajdbah se je v vsih rečeh, od tovorenja do železnice, — od kopača, s kterim so nekaj zemljo okorno prekopavali do Švercoviga drevesa ali pluga, s kterim ratar sedanji čas svoje polje lepo obdeluje, — od rokodel v fabrikah, kjer sedaj mašine namest rok in živine delajo — po novih znajdbah — pravim — se je svet že tako preober-

*) Jez jo imenujem mesnata detelja — ker za res je mesnata, in po naših omejkah (travniki) jo je Bog ne — Lah sijal. Pis.

*) Poleg povesti Valvazor-a v 11. bukvah.